



FRA PROSJEKTET

**Kartlegge aktuelle samarbeidsbedrifter og interessefelt på
fisketurisme i NCE Tourism området**

Innhold:

Innhold

1.	Bakgrunn og beskrivelse av Oppgaven	2
2.	Om begrepene bærekraft og fisketurisme	4
3.	Kartlegging bedrifter	7
4.	SWOT- Rapporterte muligheter og utfordringer	10
5.	Tematisk innretning- samarbeid?.....	12
6.	Konklusjon for oppfølging- forslag som utvider sesong og /eller øker kundemassen gjennom samarbeid om tema i markedet.....	16
7.	Henvisninger	19



Dette arbeidet er delfinansiert med midler fra NCE Tourism og egeninnsats fra bedrifter og destinasjonsselskapene

1. BAKGRUNN OG BESKRIVELSE AV OPPGAVEN

Foreliggende rapport søker å kartlegge tema-området «Fisketurisme i sjø»-status og interessefelt

NCE Tourism har en uttrykt visjon om at Fjord Norge-regionen skal bli et av verdens ledende reisemål innen aktive, naturbaserte opplevelser. Dette skal oppnåes gjennom samspill i reiselivsklyngen og i samarbeid med FoU-miljøene og det offentlige virkemiddelapparatet. Økt profesjonalitet, miljøfokus og lønnsomhet er uttrykte mål.

Fjordene og kysten er den viktigste attraksjon for Norge som reisemål. Det synes også å være en sterk trend internasjonalt der turister søker opplevelser som gir ferien merverdi for den enkelte. Her kan mange ulike kombinasjoner tenkes, men i denne rapporten vil en vise litt av omfanget av det som ofte kalles fisketurisme; men her avgrenset til sjø.

Vekslende regjeringer har satt tema-turisme høyt på dagsorden, i den tro på at natur oppleves best ved å selv være en del av opplevelsen, enten det er i båt, på fjelltur eller andre uteaktiviteter. Den nåværende Regjering har også satt fokus på reiselivet; her fra Regjeringsplattformen til Regjeringen Solberg:

«Reiseliv er en av verdens raskest voksende næringer. Økt globalisering gir nye vekstmuligheter for utvikling av den norske reiselivsnæringen. Den gir arbeidsplasser og lokal utvikling, ikke minst i mange distriktskommuner. Norge har en storslått natur, et rikt mangfold av kulturminner og et kulturliv som fanger internasjonal oppmerksomhet på stadig flere områder.

Regjeringen vil:

- Sikre gode og forutsigbare rammevilkår for reiselivsnæringen.
- Sikre et mer målrettet markedsarbeid ved å samle ressursene i større reisemålsselskaper.
- Gi kommunene større muligheter til å legge til rette for miljøvennlig reiselivsvirksomhet også innenfor vernede områder.

- Gjennomgå og myke opp reglene for turistfiske.»

NCE Tourism har gitt støtte til ca et månedsværk bak denne rapport, samt like mye egeninnsats. Stiftelsen Norsk Sjømatsenter har koordinert arbeidet. Flere regionale destinasjonsselskap har bidradd med data, særlig har Fjordkysten bidradd med nye data. Oppgaven som søkes belyst er:

Hovedmål: Øke verdiskapingen i bærekraftig fisketurisme ved å øke kvaliteten og innholdet i tilbudet, med særlig vekt på skuldersesong. Kan kartlegging og samarbeid bidra til flere bein å stå på?

1. Kartlegge de bedrifter som helt eller delvis tilbyr fiske til turister i Fjord-Norges distrikt
2. En vil også kartlegge driftstid, de varierte tilbud turistene tilbys i nærområdet i overnattingsstedets regi/samarbeid med andre
3. Kartlegge hvilke nye tilbud bedriftene anser som viktige for   vokse og ha en bærekraftig  konomi
4. Kartlegge faktorer som tilsier en lengre sesong

2. OM BEGREPENE BÆREKRAFT OG FISKETURISME

Kystturismen, inklusive fisketurisme, utvikler seg i Norge, men næringen møter utfordringer med hensyn til lønnsomhet og profesjonalitet. Det er således ikke tvil om at strategien og målet for denne kartleggingen er viktig for videre vekst.

Men vekst må foregå under betryggende rammer. Derfor må hovedmålet om økt verdiskaping i bærekraftig fisketurisme må diskuteres før en avgjør omfang og bedrifter som inngår.

Hve menes med bærekraft?

Vi har valgt en tilnærming her som er basert på definisjonen fra Verdenskommisjonen for miljø og utvikling 1987:

...”en utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov ...

Bærekraftbegrepet har da i vår sammenheng både en biologisk og bedriftsøkonomisk side, der den teoretiske plattform vil kunne defineres som:

- de kommende generasjoner mennesker skal ha samme eller bedre muligheter enn dagens brukere til å feriere i Fjord-Norge med sjøfiske som rekreasjon og/eller matinteresse som viktig element.

En må altså målsette et voksende, bærekraftig turismesegment der både lønnsomhet, bestandsbevaring og miljøfaktorer ellers er sentrale. Mer om dette i kapittel 6.

Det har vært en rask vekst i norsk sjøfisketurisme de siste tiår, noe som har bidradd til en til tider opphetet debatt hvor fokus har vært på sikkerhet til sjøs, manglende fiskeressurser og lav verdiskaping. Det finnes lite tilgjengelig statistikk og oversikt over omfanget av dette ”nye” fisket. Både med hensyn på uttak av fisk og verdiskapingsbidrag har disse debattene vært preget av stor grad av usikkerhet. Bedre kunnskap om de ulike dimensjonene ved turistfiske i sjø har vært etterlyst av fiskerimyndighetene, reiselivsnæringen og andre interessegrupper langs kysten. Økt kunnskap er viktig for å sikre optimal forvaltning av kystnære fiskeressurser og økonomisk bærekraftig utvikling i denne delen av norsk reiselivsnæring (kilde Nofima WEB).

Som følge av kritikken av norsk sjøfisketurisme ble det i 2006 innført en utførselsgrense på 15 kilo filet for fisketurister. I 2010 kom bestemmelser om

minstemål for ilandført fisk. Begge disse reguleringene har resultert i økt utslipp av fisk. Mange mangler da kunnskap om en god måte å få fisken til å overleve etter slipp.

Analyser foretatt av Havforskningsinstituttet viser at kun ca 5 % av kysttorsk-uttaket i Norge foretaes av fisketurister. (Vølstad, 2011)

Forskning viser også at en stor andel av den torsken som fanges av fisketurister slippes ut i havet igjen. I nord dreier det seg om så mye som 66 prosent av torskefangstene. Også på kveite praktiseres en god del fang-og-slipp-fiske. Det kommer delvis som følge av reguleringer og delvis som følge av frivillighet fra turister som driver sportsfiske og ikke matauk. Dette betraktes som positivt, men da er det jo avgjørende at fisken kan overleve.

I det hele tatt må en bygge reguleringer på kunnskap. Eksempelvis kan nevnes forslaget om å frede kveite om sommeren nord for Stad, så er ikke dette basert på noen dokumentert sammenheng mellom beskatningstrykk på kveite og sjøfisketurisme. Selv om "føre-var-prinsippet" er generelt sett en god forvaltningsstrategi, så må det være hensiktsmessig. I og med at et slikt fredningstiltak vil medføre store økonomiske utfordringer for deler av turistfiskerieringen er det avgjørende at et slikt tiltak ikke innføres på basis av et svakt kunnskapsgrunnlag med hensyn til både det totale uttaket av alle fiskeriaktører og kveitens biologi.

Dessverre finnes det noen skrekkeksempel på at uvitende fritidsfiskere henger fisken etter hale eller gjelle for veiing og fotografering før utslipp som levende fisk. Disse fritidsfiskerne ødelegger for andre som er seriøse i bransjen. Det er imidlertid blitt mer vanlig bare å måle lengden på fisken før utslipp. Profesjonelle fiskeguider er meget bevisste på å behandle kveita så skånsomt som mulig, og noen har utviklet egne løftesekker for å unngå at kveita blir løftet etter sporen eller kjeve. Mange kveiter blir heller ikke tatt opp i båten men lengdemålt og sluppet ved båtripen. Kilde Nofima/Havforskningsinstituttet.

Sjøfisketurisme, som annen naturbasert næring, må altså forvaltes for å sikre en bærekraftig utvikling i kystnære og stasjonære fiskebestander. Det er imidlertid helt avgjørende at reguleringstiltakene som velges er hensiktsmessige, at de bygger på forskningsbasert kunnskap og at man sikrer en avveining mellom økonomiske og ressursmessige hensyn.

Hva er så fisketurisme?

Fisketurisme kan defineres på tallrike måter; men vi har valgt samme definisjon som de fremste forskerne på feltet (kilde: Borch; NOFIMA WEB)

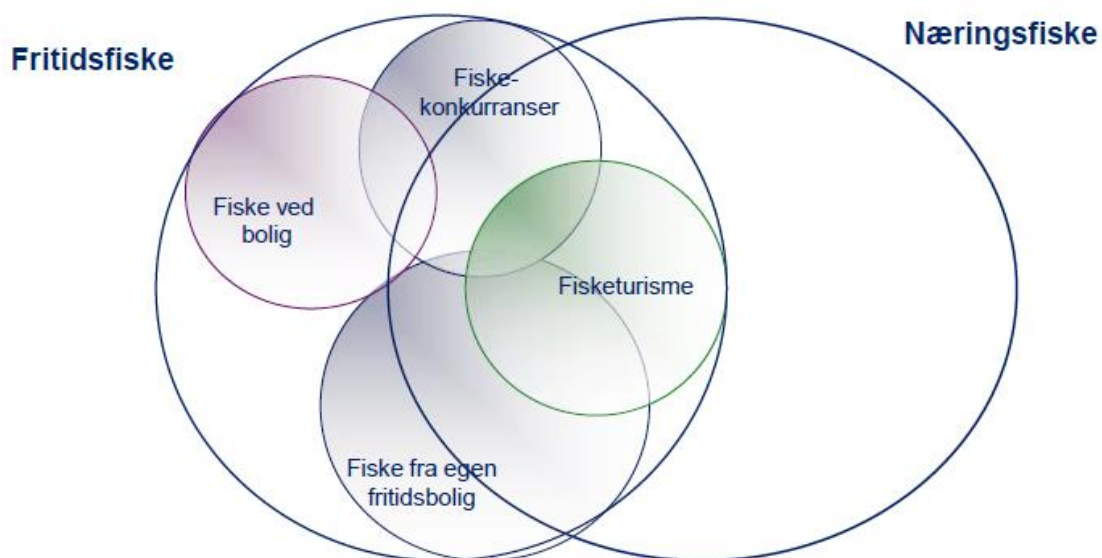
Fritidsfiske: defineres grovt som fiske for rekreasjonsformål.

Sportsfiske benyttes mer snevert om fritidsfiske som pågår med fiskestang og som inngår som en del av en konkurransesituasjon (fisketurneringer/konkurranser). I utlandet i stor grad et fang-og-slipp fiske (catch & release).

FAO Code of Practice for Recreational Fisheries definerer fritidsfiske som: "Fishing of aquatic animals that do not constitute the individual's primary resource to meet nutritional needs and are not generally sold or otherwise traded on expert, domestic or black markets".

Når man snakker om fisketurisme snakker man altså om en underkategori av fritidsfiske. En mye benyttet definisjon på en turist er en person som for fritidsformål oppholder seg mer enn 24 timer i en annen lokalitet enn hjemstedet. En definisjon på en fisketurist blir da en person som oppholder seg mer enn 24 timer borte fra hjemstedet for det formål å delta i fritidsfiske. Figuren under fra Trude Borch (NORUT) skulle illustrere vår definisjon.

Avgrensning - fisketurisme



Det kan antas at mange turister også fra hotell-og pensjonat-markedet driver fiske i ferien. Dette vil ikke inngå i nevnte definisjon, mest fordi det ikke finnes data på denne gruppe. *Vår målgruppe leier altså ut hytter med båt for sjøfiske til disposisjon på stedet, inkludert eller med ekstra leie.*

I Norge er det en tendens til å snakke om fisketurister som utelukkende utlendinger. Dette har ikke bare vært gjennomgående i mediadebatter og i offentlige utredninger men også i forskning. Tall viser at ca 20 % av alle fisketuristene kommer fra vårt eget land.

3. KARTLEGGING BEDRIFTER

De siste 10 år har det vært foretatt flere undersøkelser som har bidradd også med data og bakgrunnsmateriale for denne foreliggende kartlegging i 2014.

Den ferskeste er kommet rett før sommeren 2014: Lønnsomhet i nord-norske aktivitetsturismebedrifter ved Trude Borch og Marianne Svorken (mai 2014). Selv om fokus her er Nord-Norge, finnes det mye aktuelt stoff som er relevant nasjonalt også.

Selskapene Din Tur er den største aktøren i Norge. De rapporterer om en vekst i fisketurisme på ca 10 % de siste to årene. I Norge markedsfører Din Tur over 156 anlegg som tilbyr både overnatting og båtlease, også disse anleggene har 550 boenheter.

Også Novasol er blitt store på dette segmentet, og de satser sterkt på «fiskehus». De har for eksempel en gradert kvalitetsinndeling for standard for fiskehusene, der Standard fiskehus er en kategori, mens Fiskehus Pluss er en «luksusutgave», med ekstra fryseplass og egen plass for fiskeutstyr.

Det er ikke oppgitt omsetningstall for Vest-Norge, men det antas at fisketuristene i Fjord-Norge samlet utgjør rundt 250 tusen overnattingsdøgn på årsbasis. Disse tallene framkommer på basis av totaltall for Norge, ca 800.000 døgn, og med en andel på Vestlandet på ca 30 %. Tallet kan være ennå større, da enheter/bedrifter på Vestlandet gjennomgående er større enn i Nord-Norge.

Fordeling av fisketurismebedrifter pr region

Tabell 1. Antall fisketurismebedrifter.

	N	Andel	N dintur	Andel dintur
Norge	434	100 %	152	35 %
Nord-Norge	205	47 %	77	38 %
Trøndelag	90	21 %	31	34 %
Vestlandet	128	29 %	44	34 %
Sørlandet	11	3 %	0	0 %

Selv om tallene her er 4-5 år gamle, antas det at totalbildet ikke er vesentlig endret siden den gang. (Borch mfl, 2011)



Vår egen kartlegging sommeren 2014 viser imidlertid følgende tall for Vestlandet/Fjord-Norge:

Fylke	Antall bedrifter som gir tilbud til fisketurisme, basert på egen forpleining
Møre og Romsdal	65
Sogn og Fjordane	56
Hordaland	21
Rogaland	23
Totalt Fjord-Norge	165

Kilder: Destinasjonsselskapene bidrag, WEB-sider under Fjord-Nsorge, direkte kartlegging via søk, personlige meddelelser via telefon

Liste over disse bedriftene er inntatt som vedlegg. Det er altså en god vekst siden Nofima kartla bedriftene i 2009.

Når det gjelder driftstid, har en følgende fordeling av de ca 50 bedriftene som er kartlagt særskilt ved telefoner og E-poster:

Kategori Driftstid- alle anlegg har båt til disposisjon	Prosentvis fordeling
Kategori 1: mulig hele året med betjening	59 %
Kategori 2: sommer+skulder med litt fasiliteter	28 %
Kategori 3: basert på nøkkellevering-utleie i sesonger uten mye service	15 %

Vi har i tillegg interne data fra 3 bedrifter som vi har kartlagt spesielt;

- Heggdal Fjord- og fiskeferie AS, Møre og Romsdal
- Nautnes fiskevær AS, Hordaland
- Knutholmen AS, Sogn og Fjordane

Data som framkommer:

De 3 utleiebedriftene har samlet 65 boenheter, med en total driftsinntekt på ca 30 mill kroner. De er imidlertid svært varierte, og den største av dem, Knutholmen, har 70 % av inntektene knyttet til restaurant/konferanse.

De tre bedriftene har:

- Samlet 43 båter til leie.
- 288 sengeplasser
- 17000 overnattinger
- Fisketurisme utgjør 50 % av disse
- 52 % av disse kommer fra Tyskland, 20 fra Norge og 20 fra Øst-Europa
- Ca 13 ansatte- årsverk, fra 0,5 i desember til 20 på sommeren
- Andel "Gutta på tur" er 61 %, familier 30 % Bedrifter 9 %

4. SWOT- RAPPORTERTE MULIGHETER OG UTFORDRINGER

Dette begrensede prosjektet har ikke hatt som mål å kartlegge alle sterke og svake sider ved bedriftene, men har hatt som mål å kartlegge bedriftene og gi data som kan si en del om de utfordringer bransjen har i dag. Dette oppdrag kan således ikke presentere en fullstendig SWOT-analyse, da en slik analyse ville krevd mer fullstendig spørreundersøkelse og regnskapsanalyse blant alle fisketurismebedriftene.

De fire bokstavene «SWOT» representerer forbokstaven i de engelske ordene Strengths (styrker), Weaknesses (svakheter), Opportunities (muligheter) og Threats (trusler). SWOT-analyse gir et godt utgangspunkt for å ta beslutninger, og kan være et nyttig verktøy for å identifisere områder for forbedring. Svarene vi har fått blant de bedriftene som har vært tilgjengelige, skulle likevel gi et godt bilde av fisketurisme i Fjord Norge.

Tabellen under inneholder de argumenter bedriftene selv har framført. En har også tatt med argumenter som er framført fra destinasjonsselskaper og fra tidligere analyser i den grad de fortsatt er aktuelle. Se kapittel 7 for en del henvisninger.

Styrker/svakheter samt muligheter/trusler ved fiske-turisme-næringen, basert på de relevante svar vi har fått, kan oppsummeres som:

Interne	Styrker	Svakheter
	<ul style="list-style-type: none"> • Mer kompetanse i drift gir bedre resultater • Små anlegg har like gode eller bedre muligheter for å lykkes; gir en følelse av eksklusivitet • Mer fokus på sikkerhet er en god strategi, også for å verne de materielle verdier • Mange bedrifter har fokus på standard på hytte og båt- 	<ul style="list-style-type: none"> • Rundt 65 % av bedriftene har for svak driftsavkastning ved fisketurisme alene • Stor spredning blant bedriftene svekker samarbeid • Mellomledd/salgskanaler tar stor andel av inntektene (ofte 30%) • Lav kapasitetsutnyttelse i deler av sesongen • For mange dødsfall årlig, bør ha større fokus. • Stengt store deler av vinter og skuldervesong (40 %)
Eksterne	Muligheter	Trusler
	<ul style="list-style-type: none"> • Kombinerte opplegg med profesjonelle fiskeguides • Besøk på lakseanlegg og/eller elvefiske • Lengre sesong på Vestlandet enn ellers, øker gradvis, sats på skuldervesong og vinter. • Mer satsing på felles salgsverktøy, der næringen selv styrer mer • Mer familietilbud gir større spredning av inntektstrømmene • Anvende sjømatkunnskap i markedsføring; tilberedning og helseaspekter • Økoturisme- konsepter • Økende tekniske krav, som motorservice, frysekapasitet og GPS/kartplottere • Mer vekt på elektronisk markedsføring gir rimelige muligheter også fra små bedrifter i Norge • Mer samarbeid lokalt (jfr bilde fra Sommarøy på neste side) 	<ul style="list-style-type: none"> • Noe ensidig kundegrnlag; 70 % tyskere og nordmenn • Driftsøkonomi forutsetter variert drift, noe som kan ta fokus vekk fra selve fisketurismen. • Kostnadsnivået i Norge • Strengere regler for fiske og matauk • Betalingsvilje; Cruisemarkedet • For lite tilbud lokalt

5. TEMATISK INNRETNING- SAMARBEID?

Stiftelsen Norsk Sjømatsenter er FoU- deltaker i NCE Tourism, og ønsker at arbeidsfeltet mellom sjømat og reiseliv får en størst mulig plass i det totale arbeidet. Dette er basert på de store muligheter en ser for vekst i opplevelsessegmentet i Kyst-Norge. Men vi er fullt oppmerksomme på at samarbeid mellom de tematiske satsinger i NCE Tourism kan gi ekstra merverdi; eksempelvis vil kombinerte opplegg med både flellturer og kystopplevelser være attraktive for mange besøkende.

Det er også store muligheter for vekst i tilbud som kobler havbruk, fiskeri og reiseliv nærmere, der visningskonsesjonene er gode eksempel på hvordan dette kan gjøres. I NCE Tourism – området er det totalt 10 selskaper som har havbrukskonsesjoner med formål rekreasjon og utstilling. En har også flere eksempler på at turister kan få være med i mer profesjonelle sammenhenger der eksempelvis fiskeguider eller større fiskefartøy anvendes i tilbud til overnattingsgjester.

Fiskeopplevelser kan bidra til å gjøre kystbasert reiseliv enda mer attraktivt, samtidig som fiskeri- og havbruksnæringen kan øke egen verdiskaping dersom interessen for kystbasert reiseliv øker. En forutsetning er at dette samspillet skjer på en bærekraftig måte, også i forhold til uttak fra de felles ressurser.

Ved å satse på de lokale naturopplevelser på en bærekraftig og miljøvennlig tilnærming, har reiseliv og marin sektor gode utviklingsmuligheter i et samarbeid om fisketurisme. Få næringer utfyller hverandre bedre enn reiseliv og marin sektor, noe som kan gi nye arbeidsplasser og et mer variert næringsgrunnlag i mange kystkommuner.

Det er gjennomgående for lite informasjon om slike tilbud fra destinasjonsselskapene, da bedriftene ikke alltid er medlemmer i slike organisasjoner.



Ekte kystopplevelser –Hele året !



En vil anbefale NCE tourism om å studere rapporten fra et pågående prosjekt når den kommer om ca 1 måned:

Samarbeid for å styrke utvikling av kystturisme (CoastTour); Bygdeforskning Trondheim:

Prosjektet "CoastTour" vil bidra til økt kunnskap gjennom å samle og systematisere ulike bedrifters erfaring med samarbeid i utviklingen av norsk kystturisme. Prosjektet vil inkludere en identifisering av aktørenes opplevelse av muligheter og barrierer for slikt samarbeid.

Hovedmålet i prosjektet er å besvare følgende forskningsspørsmål: Kan samarbeid mellom aktører på tvers av næringer, størrelse og urban-rural lokalisering bidra til en utvikling av en profesjonell og lønnsom kystturisme i Norge?

Hovedmetoden for datainnsamling vil være case-studier. Utvalgte case er:

- leverandører av sjømat til Rica (Rica Nidelven i Trondheim),
- samarbeid mellom Hurtigruten og tilbydere av reiselivsopplevelser langs kysten,
- en nyskapende opplevelsesbedrift sitt lokale samarbeid og kunderelasjoner, og
- Forum for visningsanlegg i havbruk.

Prosjektperioden vil være tre år, fra september 2011 til august 2014. Prosjektet vil bli utført av Norsk senter for bygdeforskning i Trondheim (prosjektansvarlig) og Nofima i Tromsø. Prosjektet vil også involvere samarbeid med Simon Fraser

University i Vancouver, Canada. De norske brukerpartnere er NHO Reiseliv, Hurtigruten, Rica, Forum for visningsanlegg i havbruk og Norges sjømatråd.

Eksempler fra denne kartlegging på kombinerte tematilbud/rundturer og samarbeid mellom flere av bedriftene (kilde Fjordkysten):

Flere av bedriftene i FjordKysten har samarbeid med andre bedrifter. Noen av tilbudene knyttes opp mot fisketurisme, mens andre har et helt annet tema. Nedenfor er eksempler på bedrifter som samarbeider godt med andre.

Knutholmen

Knutholmen i Kalvåg har samarbeid med flere andre i Bremanger. Knutholmen har sidan starten i 1986 vært opptatt av lokalsamfunnet. Filosofien er å bruke bygda. I tillegg til husene Knutholmen eier, leier de overnattingskapasitet hos andre for ca 1,3 mill årlig.

Knutholmen har fokus på kortreist mat og handler all fisken lokalt hos Brødrene Larsen Eftf. i Kalvåg

www.brdrilarsen.no/

Så langt som mulig handler de hos lokale næringsdrivende.

Knutholmen har samarbeid med flere aktivtetsbedrifter:

<http://knutholmen.no/enus/>

[aktivitetar.aspx](http://knutholmen.no/enus/aktivitetar.aspx). Knutholmen samarbeider også med bedrifter som tar gjester med på havfiske turer både med skøyte og speedsjark.

I samarbeid med Norway Adventures, www.norway-adventures.com tilbys guida turer, kajakk turer, vandring osv.

Knutholmen jobber med Carolas Buaspa www.buaspa.no som tilbyr behandlinger og solopplevelser.

Videre har Knutholmen et godt samarbeid med Galleri Frøya.

www.sommerakademiet.com som har sommerakademi i Kalvåg i tillegg til galleri og

butikk. Kystrafting tar gjester med på alt fra havrafting til historiske gjennomseilinger og

fyrbesøk www.kystrafting.no

FjordKick

FjordKick og Skivenes www.skivenes.no i Hyllestad samarbeider om båtutleige.

Gåsvær Fiskeferie

Gåsvær Fiskeferie er fast stopp på turen Øyhopping

<http://www.fjordkysten.no/oyhopping>

Tom Færøy og Hans Gåsvær driver skyssbåtruter til deler av Solund og samarbeider med

Gåsvær Fiskeferie.

Bulandsferie

Bulandsferie og Værlandet gjestehamn samarbeider med Wilfred Norheim, Sjøalg som

har båten MB Setara. Denne brukes som skyssbåt til Alden og for havfisketurer.

Og et par gode eksempler fra Rogaland:

Furrehytter ligger rett ved Furesundet, Bjergøy en av Sjernerøyane i Finnøy Kommune.

Foruten hytteutleie via Furrehytter, drives også restauranten Sjernerøy Maritim og Furre Gaard - gårdsbruk med drøyt 10 melkekyr, snaut 100 sauer, et varierende antall kalver og sist men ikke minst, gårdshunden Nico. Der finnes 11 hytter og 7 leiligheter i varierende størrelser, fasonger og beliggenheter. Båt og fiske til alle som vil.

Og så et eksempel fra ytterkanten av det vi vanligvis forstår med fisketurisme:

Hva er det gode liv for deg?

Er det en fantastisk spa opplevelse, en naturopplevelse utenom det vanlige, en god bok i stille omgivelser eller en fisketur i solnedgangen?

Hos oss kan du selv definere hva det gode liv er for deg og nyte det til det fulle!

Spa-hotell Velvære ligger i naturskjønne omgivelser på Hjelmeland ved sjøkanten, med fjorden rett utenfor. Hovedfokus er rekreasjon og velvære over et vidt spekter.

6. KONKLUSJON FOR OPPFØLGING- FORSLAG SOM UTVIDER SESONG OG /ELLER ØKER KUNDEMASSEN GJENNOM SAMARBEID OM TEMA I MARKEDET

Her medtaes de forslag som er innkommet, først fra Havforskningsinstituttet i forhold til bærekraft i fisketurismen:

Havforskningsinstituttet i Bergen framhever:

- Mer finansiering av datainnsamling av antall fiskere, båt, fangst etc er helt nødvendig, utvalg eller pålagt (eksempel TURA AS sitt forsøk på å bli nasjonalt rapporteringssystem for fangst)
- Mer kunnskap ut til fiskerne om hvordan man behandler småfisk og uønsket fisk som skal settes ut, samt god bearbeiding av landet fisk for å ta vare på ressursene
- Mer forskning på effekter av catch/release og filetkvote

En oversikt over de forslag som er innkommet fra bedriftene i Fjord-Norge:

Kunnskapsbasert informasjonsmateriell- organiseres av Fjord-Norge/destinasjonsselskapene

- Om bærekraft og økologi, fangstredskap og behandling av fisk.
- Plakater med de viktigste fiskesorter og råd/vink
- Teste ut 2 nye nasjoner som fokus for NCE- satsing fisketurisme, og fokus skuldersesong. 2015-2016.
- Nettverksbygging mellom fisketurismeaktørene, der målet er å gjøre fisketurismenæringen mer proffesjonell – for eksempel felles markedsføring og salg.

Kurs- samarbeid mellom flere bedrifter

- Dette er et punkt der en kan samarbeide om "oppsett" som bedriftene kan gjøre hver for seg, eller også satse på en felles ressurs som leies inn ved arrangementer som egner seg for dette.
- Kurs i grilling/tilberedning av sjømat og sushi
- Kurs i dykking, kajakk og annen vannsport
- Fagkurs tilpasset ulike målgrupper Fokus på skuldersesongene. Her er det bare markedet og fantasien som begrenser.
- Språkkurs: Intensive Språkkurs med båtliv på gode dager er et forslag som er kommet fram. Fokus våre nye landsmenn?
- Teambuilding: Fellesarbeid inn mot private og offentlige kontorer for faglig teamarbeid i skuldersesong, med fiskerirelaterte aktiviteter.
- Kurs: Felles arbeid med sosiale medier
- Kvalitet i tilbudet- og samarbeid om sikkerhet

Kombinerte pakketilbud- samarbeid mellom bedrifter

- 3-14 dagers tilbud for familier, med kombinerte turforslag og eventuelt gruppeturer, der fjord-turisme inngår.
- Besøksstilbud: En dag på fiskeri, en dag på oppdrett
- Fokus på vinter- og skuldersesong
- Mulig vinter- skulderopphold av "langtidsleie", for eksempel fokus på kunstnere, prosjektarbeid av noen ukers varighet etc...
- Langtidsopphold
- Cruise anløp. Besøksanlegg: .Utfart for grupper

FoU- bidrag- analyse for framgang

- "Kunnskap om norsk fisk og båtsikkerhet". Kurstilbud mot bedriftene, gjerne WEB-basert.
- Vurdere sertifikat, en kjekk suvenir å ta med hjem, spesielt for familier som først og fremst er de som besøker Fjord-Norge.
- Teste ut 2-3 nye konsepter fisketurisme, basert på ide-konkurransen blant medlemmene, regi FoU.
- FoU: Undersøke mer konkret hvilke interesser og behov familene som besøker Vestlandet har, utover fiskeinteresse. Familier er en større andel av fisketurister på Vestlandet enn i Nord-Norge, der det mer "gutta på tur".

Forslag fra Norsk Sjømatsenter:

Ved å satse på lokal mat og de lokale naturopplevelser på en bærekraftig og miljøvennlig tilnærming, har reiseliv og marin sektor gode utviklingsmuligheter i

et samarbeid om fisketurisme. Få næringer utfyller hverandre bedre enn reiseliv og marin sektor, noe som kan gi nye arbeidsplasser og et mer variert næringsgrunnlag i mange kystkommuner.

Stiftelsen Norsk Sjømatsenter er deltaker i NCE Tourism, og ønsker at arbeidsfeltet mellom sjømat og reiseliv får en størst mulig plass i det totale arbeidet. Ideer til satsinger kan være:

- Smak av kysten – rundreiseopplevelser
- Bærekraftig mat-sjømat/Økoturisme/lokal mat
- Sjømattradisjoner i kulturen vår”
- ”Seafood Extravaganze”- (opplevelse for turister i Mathallen på Torget)
- Kunnskap i sjømat- knyttet til div. turforslag- besøksanlegg for ørret og laks
- Helse-sunnhet-sjømat
- Ekstreme opplevelser sjømat
- Velkommen til fisketurister hele året

Anbefaling til NCE Tourism:

Hva med å arrangere en egen tema-workshop på fisketurisme, med målgrupper de 165 bedriftene vi har kartlagt, men også FoU, offentlig forvaltning (ressurs og sikkerhet, samt turisme), og ikke minst destinasjonsselskapene selv?

Og ikke minst, visjonen kan brukes til å utforme nye tilbud: visjonen er:

Det skal være gøy og lærerikt å dra på turistfiske i og til Norge, for både store og små!

7. HENVISNINGER

Følgende forskere har bidradd med opplysninger direkte til oss eller fra rapporter i dette arbeidet:

- Ferter Keno, PhD-student Havforskningsinstituttet
- Forsker Jon Helge Vølstad, Havforskningsinstituttet
- Klipp fra Nofimas WEB-side: Trude Borch: prosjekt CoastTour ferdig august 2014
- Trude Borch, Keno Ferter, UiB/Havforskningsinstituttet, Audun Rikardsen, Universitetet i Tromsø og Jon Helge Vølstad, Havforskningsinstituttet (artikkel www.nofima.no 2012)
- Boken «Turisme i distriktene» , Tapir akademisk forlag. Redaktører er Magnar Forbord, Gunn-Turid Kvam og Martin Rønningen.
- Borch, T., Svorken, M. (2014) Lønnsomhet i nordnorske aktivitetsturismebedrifter. Rapport/Report 28/2014.
- Vølstad et al. 2011. ICES J. mar. Sci.

Andre henvisninger:

Litteraturhenvisninger

- Borch, T., M.- B. Ellingsen & M. Ravn Midtgard (2000): *Fisketurisme i Nord-Norge - bedriftsutvikling og kompetanseheving*. Norut notat nr. 1, Tromsø: Norut Samfunnsforskning. [Les hele »](#)
- Borch, T. (2004). *Sustainable management of marine fishing tourism. Some lessons from Norway*. *Tourism in Marine Environments* 1(1): 49-57. [Les mer her »](#)
- Borch, T., Ø. Aas, et al. (2008). International Fishing Tourism. I *Global Challenges in Recreational Fisheries*. Ø. Aas (red.). Oxford: Blackwell Publishing. [Les mer her »](#)
- Cap Gemini, Ernst & Young (2003). *Vurdering av turistfisket som inntektskilde i Norge - hvilke inntekter gir turistfisket sammenliknet med yrkesfiske?* Trondheim: Cap Gemini Ernst & Young. [Les hele »](#)
- Fiskeridepartementet (2002). *Kartlegging av arealbrukskonflikter i kystsonen*. Oslo: Fiskeridepartementet. [Les hele »](#)
- Gjøsæter, J. og K. Sunnanå (2005). *Turistfiske utenfor kvoter og regulering*. Kyst og havbruk. K. Boxaspen og A.-L. Agnalt. Bergen, Havforskningsinstituttet. [Les hele »](#)

Hallenstvedt, A. og I. Wulff (2001). *Fisk som agn: utenlandsk turistfiske i Norge: rapport fra et fellesprosjekt, Norges fiskarlag og Norges Turistråd*. Tromsø: Norges Fiskerihøgskole. [Les hele »](#)

Hallenstvedt, A. og I. Wulff (2002) *Turistfiske som inntektskilde: rapport utarbeidet for Norges Turistråd*. Tromsø: Norges Fiskerihøgskole. [Les hele »](#)

Jacobsen, J. K. S. (2005). *Utenlandske turistfiske i saltvann i Norge 2004*. TØI-rapport nr. 788, Oslo: Transportøkonomisk Institutt. [Les hele »](#)

Løvfall, L. og R. E. Akselsen (2006). *Analyse av norske fisketurismebedrifter 2005. Økonomiske forhold, sesongstruktur og kapasitetsutnyttelse*. Bergen: Kaizen. [Les hele »](#)

Maske, N. (2005). *Har turistfisket innvirkning på bestanden av kysttorsk?* Trondheim: Essens Management. [Les hele »](#)

Nedreaas, K. (2005). *Short note about tourist- and recreational fishing in Norway*. Arctic Fisheries Working Group, København: ICES. [Les hele »](#)

Nilssen, G. (2006). Kartlegging av evt. næringsmessige konsekvenser av innført utførselskvote på 15 kg fisk/fiskefilet. Tromsø: Reiselivsrådgiver Gunnar Nilssen. [Les hele »](#)